

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Ilirska ulica št. 22, prvo nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostopnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so pošt. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Ne pozabite na svoje organizacije!

Nad 500 dni že traja evropska svetovna vojna. Mnogo so se spremenile v tem burnem času družabne razmere, marsikdo je odšel v vojno, vrne se, drugi se zopet ne vrne. Lice človeške družbe se bo vsekakor precej izpremenilo. Ljudje, ki so šli v vojno, prineso drugačne nazore o življenju iz vojne, in žene in tisti, ki so ostali še doma, bodo sodili realneje vrednost življenja in realneje se bodo tudi pobrigali zato, kako naj zastopajo svoje človeške interese v tej mešani človeški družbi.

Omenjali smo na tem mestu že večkrat, da postane sedanje stoletje socialno stoletje, stoletje družabne organizacije, organizacije posameznih stanov in koncem konca podrobneje izvedena organizacija posameznih razredov, ki bodo zastopali svoje interese ne kot posamezniki, marveč kot skupine.

Vprašanje organizacije je že danes aktualno. Pomislimo le, kakšne ugodnosti dosežejo podjetniške organizacije, kako velik vpliv imajo na volitve v parlament in v razne druge korporacije, in kdo dvomi, da se ne bo ta vpliv po vojni še povečal, ker so ti sloji »vzdrževalni« element državi in se vsa oblast današnje družbe naslanja še vedno nanj, dasi se je prav v sedanjem času pokazalo, da so vsi državljani enakovredni, kadar gre za stvari, ki se tičejo skupnosti. V vojni so delavci, v vojni so vsi državljani, doma delajo, pomagajo pri aprovizaciji, trpe bedo, vse, vse prenašajo, še več kakor imoviti sloji, ki jih sedanja draginja ne tare.

Po vojni nastanejo tudi drugačne gospodarske razmere. Velike podjetniške organizacije ne občutijo vojne, ker tvorijo njih organizacijo podjetništvo in kapital. Delavske organizacije so pa izgubile zaradi vojne jako mnogo članov, imele so velike izdatke iz svojih majhnih prihrankov, kar jih vsekakor slabi. Toda, zakaj ne priskočimo vsi organizacijam na pomoč? Zakaj nismo vsi člani svojih strokovnih in gospodarskih organizacij, če vemo, da je organizacija naša zaslomba, če vemo, da si z organizacijo v postavnih mejah lahko izboljšamo svoje življenske razmere, če vemo, da bodo po vojni rekli podjetniki, da hočejo obravnavati glede delovnih razmer le z organizacijo ter bodo posamezne nergače zavračali popolnoma opravičeno le s posmehom. Vsak kmet, vsak uradnik, vsak obrtnik, vsak podjetnik in tovarnar ima že svojo dobro izvedeno organizacijo in se ponosno sklicuje nanjo, le stotisoče delavcev pa imamo, ki malomarno plešejo po svetu kakor večče okolo leščerbe, dokler ne poginejo v svoji bedi, često v lenobi in malomarnosti. Socialno bedo ne povzročajo direktno edine družabne razmere, marveč tudi malomarnost siromašnih slojev, ki jih uspravajo v apatiji do organizacije najrazličnejši vzroki.

Bodočnost si morejo ustvariti le zavodni ljudje potom organizacije, le s po-

briganjem za svoje lastne interese.

Kaj naj torej storimo? Vsakdo naj pristopi svoji organizaciji! Novo leto se bliža, novo leto mora postati tudi za delavstvo mejnik, ki zbudi novo življenje v naših organizacijah. Vsak delavec bodi mož, ki pozna naloge delavstva, vsak delavec premosti, kaj nas čaka, kako more postati svoje sreče kovač. Pomisli naj tudi obenem, da ostane zapuščen in beden, če se ne združi s svojimi tovariši, ki so doma, in sprejme tovariše, ki se vrnejo po vojni domov kot član organizacije, kot zvest tovariš. Naše geslo bodi: Stoletje organizacije je tu, zato v svojem interesu vstopimo vsi v svoje delavske organizacije! Kdor toži o visokih prispevkih, išče le izgovorov, zakaj potom organizacij se dosežajo mnogo boljši delovni pogoji, katerih uspeh je vedno mnogo večji nego je izguba plačanega prispevka. Trdna in vztrajna organizacija nudi zavodnemu delavstvu garancijo za srečnejšo bodočnost delavstva. Samo ta! Zapomnimo si!

Mirovna stremjenja med Francoskimi socialisti.

Ententino časopisje nam vedno poroča o soglasju z vojno med prebivalstvom posameznih ententinih držav. Dogodki v parlamentih so pa pokazali, da lepo slikanje soglasja ni prava resnična slika položaja. Saj nam je znano, da so na Angleškem v lordski in v spodnji zbornici padle ostre besede zoper stališče, da naj bi se vojna nadaljevala do uničenja te ali one skupine. Francoski socialisti so vložili posebno interpelacijo, italijanski so odločno glasovali proti vladi, ki so najodločneje pojasnili položaj in grajali italijansko vojno politiko.

Toda nezadovoljnost se ne pojavlja le v parlamentih. Agitacija proti vojni se nadaljuje tudi zunaj parlamentov zlasti v Italiji in na Francoskem.

O razpoloženju na Francoskem nam vsaj nekaj pove strankina konferenca 12. pariške sekcije, na kateri so razpravljali o Zimmerwaldski konferenci. Na konferenci je ostro napadal Renauld »pruski militarizem«. Rekel je, da je nevaren za demokracijo. (Medklic: »In Rusija?«) Renauld je nadaljeval: »Nemčiji se mora usiliti meja vojaškega oboroževanja, da ne bo zopet tako kmalu mislila na novo vojno. Očita se nam, da ne maramo stika z nemškimi socialisti. Ali mislite, da je res mogoče sodelovati s Südekumi in Scheidmanni? (Meklici: »Ali ste sami kaj boljši?«) Glede Rusije, ki nam jo tolikokrat očitata, priznam, da te zveze nišmo smatrali nikdar kot popolno in tako je tudi danes. Ne smemo pa prezreti, da se Rusija demokratizira (Ironiški medklic: »Po porazih!«) in da soglašajo vsi ruski socialisti z nami, razen onih, ki žele poraze. (V dvorani navzoči Rusi mu razburjeno kličejo: »In kako je s socialističko frakcijo v dumi?! Zadnje volitve v centralo

vojnoindustrijskega komiteja v Petrogradu?!«) Vem, da so socialisti razdeljeni na mnogo frakcij. Mi francoski socialisti, ki se borimo za Francijo, se borimo obenem za bodočnost človeštva sploh. Zaraditega nam je potrebna skrajna previdnost; ob najboljših namenih utegnemo sicer postati igrača v rokah sovražnikov. (Zvižganje in odobravanje).

Merrheim je govoril v svojem govoru obširno o tem, kaj je vzrok vojne: Vprašujete, kaj bi bila morala napraviti francoska vlada, da bi bila preprečila vojno. Odgovor na to vprašanje naj bi bil dal Jaures. Trdi se, da je tistega dne, ko je bil umorjen, hotel napisati članek o potrebi, da se pretrga francosko-ruska zveza. (Vrišč. Renaudel: »To je laž! To si je izmislil Rappaport!« — Rappaport je vstal in zaklical: »Kanalja!«)

Na tem zborovanju, na katerem je zlasti Merrheim zastopal mirovno strujo socialističke stranke, se ni stavila nikakršna resolucija. Pristaši obeh struj, kakor se zdi, sta bili v dvorani enako zastopani. Vsekakor pa je Merrheim dosegel uspeh.

Opozicija proti politiki osrednjega upravnega odbora je uspešnejša in bolje organizirana kakor je bila pred dvema mesecema. Tretjina vseh poslancev je odločno proti politiki osrednjega upravnega odbora stranke; 35 (po drugih poročilih 22) jih je nedavno podpisalo protest proti načinu pisave v »Humanité«. Zahtevajo obenem, da naj se da prostor tudi mnenju druge smeri v uradnem organu stranke.

Meseca septembra je že stavil na shodu senskega okrožja Pavel Louis predlog, da naj se pozove socialističke ministre, da zahtevajo 15. oktobra svoj odpust, če vlada ne odpravi političke cenzure in ne dovoli nekaterih drugih stvari.

V provinci narašča opozicija proti politiki odbora. Okrožji Haute-Vienne in Isère sta v celoti proti odboru in najvažnejša mesta kakor Marsilj, Touluz, Lijon, Tulon itd. — so povečini opozicionalna. Več socialističkih listov po deželi odločno in javno ožigosa politiko glavnega glasila »Humanité«, in dva, eden izhaja v Limoges in drugi v Grenoble, sta prinesla celo uvodnike za mir.

Očividno je, da narašča po deželi nagajanje k miru. Neki poslanec — ne socialist —, ki je nedavno bil v svojem volilnem okraju na južnem Francoskem, je rekel, da se je čudil, ko je naletel povsod na zahtevo po miru ter da zahtevajo mir celo tisti, ki so bili pred vojno vneti nacionalisti. Ljudje so ga ustavljali na cesti in ga vpraševali, zakaj ne govori v zbornici za mir. Razume se, da ne more nihče zagovarjati mir za vsako ceno, a vendar se dobe ljudje kakor socialisti v Haute-Vienne, ki so pod vsakim pogojem za mir, če se le zopet prepuste zasedeni deli Francozom in Belgijcem, kar bi naj veljalo kot bistveni predpogoj.

Vprašanje o mogočih mirovnihih pogojih, oživotvortvi internacionalne pisarne in o politiki osrednjega odbora francoske socialističke stranke bo razpravljala strankin kongres, ki se bo vršil še letos dne 26. decembra.

Po »Arbeiterwille« posnemamo te podatke in jih priobčujemo zaradi tega, da delavstvo spozna iz njih, kako neresnična je trditev, da je internacionala razbita. Delavstvo čuti povsod enako in se po vojni zopet združi.

O preskrbi svečave rudarjem-

V falknovskem revirju so nadzirali uradniki ministrstva za javna dela rudnike ter opazili, da prejemajo tam rudarji karbid od rudnika za cel teden skupaj, in da morajo opravljati in snažiti svetilke sami. Rudniška oblast je potem to prepovedala, ker se ne strinja z ministrskim odlokom z dne 30. maja 1913, št. 29.431/IV.

Rudniški posestniki so vložili pri rudniškem okrajnem glavarstvu ugovor. Rudniško okrajno glavarstvo je rekurz zavrnilo, češ da očitano ravnanje lahko povzroči nevarnosti zaradi tega, ker utegnejo biti acetilenske svetilke slabo snažene, a se temu nedostatku odpomore, če se prepusti snaženje in polnenje svetilk rudniku.

Pristojni revirni urad (Falknovo) je zaradi tega z odlokom z dne 21. septembra 1914, št. 3270, naročil vsem rudniškim podjetjem svojega okrožja, da se polnenje, snaženje in hranjenje karbidnih svetilk ne sme več prepuščati delavcem, marveč morajo to oskrbeti rudniki s posebnim osebjem.

Proti temu odloku so se rudniške uprave pritožile na rudniško okrajno glavarstvo, ki pa je pritožbo zavrnilo iz zgoraj navedenih razlogov.

Sedaj so vložile rudniške uprave svojo pritožbo pri upravnem sodišču, ki so jo utemeljile s tem, da mezni zakon (z dne 17. maja 1912, drž. zak. št. 107) določa samo, da morajo rudniški podjetniki prepustiti svojim delavcem svečavo in svetilo brezplačno, o načinu, kako se to godi, ne določa zakon ničesar. Dalje se opira pritožba na to, da tudi s stališča rudniško-policijske oblasti odredbe rudniške oblasti niso zakonito utemeljene, ker se ta odredba ni izdala na podlagi rednega postopanja (v zmislu §§ 220. i. dr. obč. drž. zak.) na podlagi gotovega dogodka. V tem primeru se tak slučaj ni primeril. Navajana nevarnost je le vobče mogoča, ni pa potrjena po izkušnji.

Upravno sodišče se pa na okoliščine niti oziralo ni, marveč je le izreklo, da je odlok rudniške oblasti rudniško-policijska odredba, da prepreči nevarnost pri uporabi acetilenskih svetilk. Take odredbe sme odrediti rudniška oblast v zmislu § 221. rudniškega zakona. Rudniške oblasti morajo v zmislu tega paragrafa rudniškega zakona odrediti potrebne poizvedbe, kar se je v tem primeru zgodilo. Na podlagi odrejenih poizvedeb je izšla odredba in je bila celo dolžnost rudniške oblasti, da je izdala naredbe proti pretečim nevarnostim.

Pritožba je bila torej kot neutemeljena zavrtnjena, in ker so bili razlogi za pritožbo prisiljeni, je bila pritožujoča se rudniška uprava obsojena na 200 kron globe.

Po tej odločbi upravnega sodišča, ki je izšla dne 6. oktobra 1915, se mora ravnati s karbidnimi svetilkami prav tako kakor z varnostnimi svetilkami, to je, karbidne svetilke se morajo shranjevati pri rudniku ter jih morajo tam v to določene osebe snažiti, polniti in skrbeti, da so v redu. To velja sedaj za falknovski revir, ker je tam izšla rudniško-oblastvena odredba ter jo je upravno sodišče takorekoč sankcioniralo.

Svetovna vojna.

Italijansko bojišče ob soški fronti je postalo zadnje dni mirneje. Velika četrta laška ofenziva, ki se je začela 9. novembra, je minila po velikanskih izgubah. Dogajajo se pač boji na posameznih oddelkih, vendar ne s tako ljutostjo kakor prej. Švicarski listi poročajo s soške fronte, da so izgube Italijanov na tej fronti take, ki jih zgodovina ne pozna. — Na pozicijo pri Gorici je padlo še več nego deset tisoč topovskih strelcev vseh kalibrov.

Zdi se pa, da so Italijani, videč, da je Gorica nezavzetna, prenesli svoje glavne operacije na tirolsko mejo. Tam skušajo zavzeti Rivo, a napadajo tudi drugod ob tirolski meji.

Italijani premikajo sedaj svoje čete; zato so ustavili železniški promet na nekaterih progah. — Avstrijska letala so minuli teden obmetavala z bombami italijansko pristanišče Jakin (Ancona).

Italijansko časopisje sili, da naj se pošlje večja vojska v Tripolitanijo, kjer so Senuzi zavzeli vso deželo.

Na Balkanu se dogodki razvijajo svojo čudovito pot in še danes nimamo prave jasnosti, kako se bodo razpletli. Operacije proti Črni gori se nadaljujejo in so pri Plevlju bili Črnogorci zopet hudo poraženi ter so izgubili devet topov in drugega vojnega materiala.

Prodiranje proti Albaniji je težavno zaradi snega. Srbi se umikajo težko, beguncev je došlo jako mnogo v Skader. Avstrijski letalci so metali na Skader bombe. Posamezne srbske čete se radovoljno udajajo. V zadnjih bojih so zopet izgubili Srbi nad 50 topov.

Z jako velikim uspehom je začela operirati bulgarska vojska proti Angležem in Francozom, ki so prišli Srbiji na pomoč iz Soluna. Poslali so v boj okoli 77.000 Francozov in okoli 73.000 Angležev s 600 poljskimi topovi, 130 gorskimi topovi in z 80 haubicami. Bulgari so jih premagali v 72 urni bitki, si osvojili Rezen in Ohrido ob Ohridskem jezeru, to je zadnje ostanke Srbije, ter pognali Angleže, Francoze in nekaj Srbov na grška tla. Kritičko vprašanje nastane šele sedaj. Grčija se je baje pogodila z entento, da ji dovoli obmejni pas in Solun za operacije. Angleži in Francozi so res tudi v Solunu že prevzeli del uprave in Grčija je z dotičnega ozemlja umaknila svoje čete. Pravijo, da bo na tem ozemlju smela operirati tudi Bulgarija, ki je prekoračila mejo. Angleži in Francozi se umikajo že na grški zemlji, odženo vse prebivalstvo s seboj, uničujejo živila in poslopja, tako da ostane za njimi skoro sama puščava. Prebivalstvo, ki je ušlo odgonu, bo torej ostalo na svoji zemlji v največji bedi.

Anglija zahteva tudi, da zapuste poslaniki osrednjih držav Solun.

Nemška vlada je zahtevala v Atenah odločno, kar treba. Doslej so ujele na Balkanu zaveznice nad 25.000 Angležev in Francozov, ter nekaj topov pa tudi precej vojnega materiala. V Solun dovažajo še vedno mnogo čet, kar se godi zlasti na pritisk Francije, ki je zmagala v zadnjih sejah vojnega sveta proti Angležem. Grčija je v tej vojni v veliki nevarnosti, ker jo ogroža od treh strani ententina mornarica. Albanci se bojujejo proti srbskim četam. Črna gora želi baje mir. Srbski in črnogorski dvor pojmeta v Italijo; srbska skupščina pa zboruje v Solunu. Kaj je z Rumunijo, še menda nihče prav ne ve. Doslej je hotela ostati nevtralna, če se bodo operacije na Balkanu dalje razvijale, bo pod vtiskom, da prihajajo nje interesi v nevarnost, nekam krenila. Čaka še vedno in skoro ne verujemo, da ostane do konca te vojne nevtralna.

Turki so dosegli več uspehov na Galipoliju, kjer se vrše tupatam precej hudi spopadi. Zavrnilo so v Kavkaziji ruske napade. V Tripolitaniji so pa Italijanom prizadeli velik poraz, o katerem Italijani niti v zbornici niso hoteli poročati.

Na ruskem bojišču se vrše le topovski boji in boji med poizvedovalnimi četami. Večjo bitko je imela le Hindenburgova skupina, ki pa je odbila ruske napade. Rusi zbirajo nekaj več čet ob bojni črti zlasti ob bukovinski meji.

Na francoskem bojišču ni nič posebnega. Boji se vrše za posamezne zakope, ki jih skušajo nasprotniki s podminiranjem razstreliti. Le topovski boji so nekoliko živahnejši kakor so bili prejšnji teden.

Domači pregled

Nadrobna prodaja moke po mestnih vojnih prodajalnah. Da se vsaj nekoliko odpomore velikemu pomanjkanju moke, bo mestna aprovizacija prihodnji petek po vseh vojnih prodajalnah oddajala moko. Vsaka oseba je bo lahko dobila $\frac{1}{4}$ kilograma. Na krušnih znamkah se bo zaznamovala oddaja na poseben način.

Stare krušne znamke brez veljave. Aprovizacijski odsek mestne občine ljubljanske je svoj čas sklenil, da se vsled pomanjkanja moke lahko podaljšuje veljavnost starih krušnih znamk. C. kr. deželna vlada je sedaj odredila, da preneha nadaljnje uveljavljanje starih krušnih znamk. Tudi so razveljavljene stare karte, katerih rok je bil že podaljšan. Na to odredbo se opozarja občinstvo, trgovci in peki.

Prodajalna kruha v Schreyevi pekarni se opusti. Vsled gneče in nevarnosti, ki preti ljudem, čakajočim na kruh pred prodajalno Schreyeve pekarnije se opusti ta prodajalna. Namesto nje se otvori nova vojna prodajalna na Rimski cesti št. 5, v bivši Mrakovski pekarni. Tudi bodo dobile druge vojne prodajalne več kruha, da se tako razbremenijo dosedanja osrednja prodajalna. Nova prodajalna se je otvorila v četrtek.

Špeh in mestna aprovizacija. Z ozirom na odločitev pri seji aprovizacijskega odseka občinskega sveta ljubljanskega ter na to, da aprovizacija dosedaj ni še dobila novih prašičev, se špeha do preklica ne bode oddajalo.

Preskrba Ljubljane z moko. Graška »Tagespost« priobčuje naslednji dopis: V nekem poročilu iz Ljubljane je opozarjal Vaš cenj. list na kalamitete z moko, ki se pojavljajo tu in tam v našem mestu. Vaš poročevalec je istočasno namignil, da so nastale te kalamitete vsled tega, ker organi mestne aprovizacije moke pravočasno ne naročajo. Smatram, da ta očitke ni upravičen; opozarjam le na dejstvo, da je občina za pravočasno naročanje moke vedno najnatančneje skrbela in da ima pri centrali na Dunaju za naročeno, pa še ne dobavljeno moko običajno 800.000 do 900.000 kron v dobro. Na dan Vaše notice smo imeli v dobro 886.000 kron. Nato je bilo občini nakazanih 30 vagonov moke; od teh vagonov pa ni prispel še niti eden v Ljubljano. Neglede na to je podpisani župan odredil, da se nakaže centrali še 200.000 kron, tako da imamo vplačanih na račun prihodnjih dobav sedaj 906.000 kron. Kalamitete v Ljubljani torej niso nastale zato, ker moka ni bila pravočasno naročena, vzroke je, kakor je gotovo tudi Vašemu cenjenemu uredništvu znano, iskati marveč drugje. Take kalamitete niso nastale le v Ljubljani, temveč tudi v drugih avstrijskih mestih. Zahvaljujoč se Vam za sprejem tega pojasnila, beležim z vsem spoštovanjem dr. I v a n T a v č a r, župan.

Profesor Anton Bezenšek, ustanovitelj jugoslovanske stenografije, je umrl. Rodom je bil štajerski Slovenec. Nazadnje je služboval kot vseučiliški docent v Sofiji.

Na kozah sta obolela pomožni desinfekcijski sluga Štefan Petrič, star 30 let, stanujoč v Nunski ulici št. 17 in vrtnar v deželni bolnišnici Anton Jerli, ki je stanoval na Selu št. 46. Oba sta se oddala v c. in kr. epidemijsko bolnišnico na Kodeljevo. Desinfekcija, zasilno cepljenje in izolacija oseb, ki so bile v dotiki z bolniki, se je izvršilo.

Ukaz. Najvišji poveljnik južnozpadne fronte je izdal za vse v svoje območje spadajoče kronovine naslednji ukaz: Vsako občevanje s civilnimi osebami in vojnimi ujetniki, ki ni vsled delavnega ali službenega razmerja neobhodno potrebno, je prepovedano. Ujetnike, ki prestopijo to prepoved, je naznaniti vojaškemu sodiščem radi kaznovanja po § 296. c) voj. kaz. zak. Radi prepovedanega občevanja civilnih oseb z vojnimi ujetniki, je vrhutega lastnika gospodarstva, ki se je v njegovem gospodarstvu zagrešil prestopnik, kaznovati s tem, da se mu odvzamejo vsi za delo odkazani vojni ujetniki. To odgoditev odredi vojaško poveljstvo, kamor morajo pošiljati politične oblasti vse tozadevne ovadbe. — Ako je dokazano, da je imela kaka ženska z vojnim ujetnikom ljubavno razmerje in je z njim spolno občevala, se mora od politične oblasti prve stopnje izrečena kazenska sodba (§ 1.) na krajevno običajni način razglasiti v občini, kjer dotična ženska prebiva. Ta ukaz je uporabiti na vse prestopke, ki se store po njegovi razglasitvi.

Božična darila za vojake v fronti. Z Dunaja poročajo, da je božičnih daril za vojake v fronti nabranih: 1 milijon paketov cigaretnega papirja, 855.000 paketov cigaretnega tobaka, 90.000 sortimentov cigaret, 1 in pol milijona kosov mila, 8 milijonov dopisnic, 700.000 sveč, 500.000 žepnih nožev, 250.000 pip. Razentega dobe posamezni zbori še posebej darila.

Naknadno prebiranje vseh letnikov, ki doslej še niso bili na naboru. Za vse črnovojniške rojstnih letnikov 1865. do 1897., ki iz kakršnegakoli vzroka doslej še niso prišli na nabor, in sicer ne da bi bili po dotičnih razglasilih nabora oproščeni, se vrši naknadno prebiranje na Kranjskem pri c. kr. domobranskem dopolnilnem okrajnem poveljstvu v Ljubljani Ambrožev trg št. 8 tele dni: I. Za rojstne letnike 1865 do všteti 1896: 1. dne 26. decembra 1915 za politične okraje Ljubljana mesto, Ljubljana okolica in Potočna; 2. dne 27. decembra 1915 za politične okraje Kočevje, Krško in Kranj; 3. dne 28. decembra 1915 za politične okraje Litija, Logatec in Radovljica; 4. dne 29. decembra 1915 za politične okraje Rudolfovo, Kamnik in Črnomelj. — II. Za rojstno leto 1897: dne 30. decembra 1915 za vse politične okraje na Kranjskem. — Na Štajerskem se vrše ti nabori dne 27., 28., 29. in 30. (če pa bo neobhodno potrebno tudi že 26.) decembra 1915 pri c. kr. deželnoobrambnih dopolnilnih poveljstvih v Celju, Gradcu in Mariboru. Vsi, ki še nimajo črnovojniškega legitimacijskega lista, pa so dolžni priti k naboru, naj si preskrbe legitimacijske liste takoj pri županstvih občin, v katerih stanujejo. Natančnejše določbe glede naborov se objavijo po lepakih za posamezne naborne okraje. Pripadniki tistih letnikov, ki so bili že pred tem naknadnim naborom vpoklicani v vojno službo, morajo odriniti v 48 urah k svojim polkom.

Konskripcija leta 1898. rojenih črnovojniškov. Pričela se je konskripcija leta 1898. rojenih črnovojniškov, ki bodo mo-

rali tekom prihodnjega leta na nabor, da zadostijo svoji črnovojniški dolžnosti. — Glede generalnega prebiranja vseh črnovojniških obvezancev, ki dosedaj še niso bili potrjeni, se poroča, da tozadevno še niso bile izdane nikake uradne odredbe. Vesti, da je že določen termin za ta prebiranja, so torej preuranjene. Predvsem se vršijo sedaj naknadna prebiranja onih v letih 1865. do 1897. rojenih črnovojniških obvezancev, ki dosedaj iz kateregakoli razloga še niso prišli k prebiranju.

Vpoklic 44- do 50letnih potrjencev se izvrši dvakrat, kakor poroča »Tiroler Anzeiger«. Sredi januarja vpoklicajo najbrže letnike 44. do 46.

Vračunjanje »vojnih let« v vojaško službeno dobo. Cesar je izdal posebno armadno in brodogovorno povelje glede vračunjenja vojnih let v vojaško dobo, oziroma za odmerjenje pokojnine. Vse osebe, ki so izvrševale od 24. julija 1914. aktivno vojaško službo tudi člani raznih prostovoljnih formacij, orožniki, finančni stražniki, gozdarsko osebje, so deležne ugodnosti »vojnih let«. Izključeni so le vojni ujetniki, katerih ujetništvo se je v smislu službenega reglementa označilo kot neopravičeno.

Občinski odbor v Idriji razpuščen. C. kr. deželna vlada je z odlokom z dne 26. novembra t. l., št. 17.749, razpustila občinski odbor idrijski. Za gerenta je imenovan rudniški svetnik Hermagor Pirnat, kateremu so prideleni prisodniki Franc Oswald, c. kr. katehet, Josip Modrijan, Ivan Kavčič, Leopold Troha in Franc Straus, mesar iz Idrije. — Predaja uradnih poslov se vrši danes.

Občno konsumno društvo v Idriji naznanja svojim članom sledeče: 1. Divi, dandne znamke od skupljenega blaga za tekoče poslovno leto se bode jemalo nazaj dne 27., 28., 29., 30. in 31. decembra t. l. v društveni pisarni vsak dan od 8. zjutraj do 12. opoldne ter od 2. popoldne do 6. zvečer. Vsak član mora poleg znak prinesiti s seboj tudi obe članski knjižici. 2. Inventura se bo vršila a) dne 19. decembra v filijalki v Spodnji Idriji, b) dne 20. decembra popoldne v filijalki na Brusovsu, c) dne 21. decembra popoldne v filijalki Podgorami, d) dne 26. in 27. decembra v centrali v Idriji. Med časom inventure bodo prodajalne popolnoma zaprte. Člani naj si blagovolijo potrebno blago poprej nabaviti. Dividendne znamke, ki bi se do 31. decembra ne oddale, se pozneje ne bodo upoštevale. — Načelstvo.

Idrija, Sodrugi Leopold Alič umrl. Po dolgotrajni tuberkulozni bolezni in umrl sodrugi Alič dne 6. t. m. brez vsakršne muke. V sodrugu Aliču je izgubilo idrijsko delavstvo zopet enega najboljših in najsposobnejših zastopnikov. Nad štiri leta je bil pokojnik občinski svetovalec, član krajevnega odbora rudarske zadruge, član predstojništva bratovske skladišnice ter predsednik podružnice »Unije avstrijskih rudarjev« v Idriji. Pokojnik zapuščal ženo in dva mala otroka ter svoje stare starše. Star je bil komaj 40 let. Bodi mu večni spomin, žalujočim pa iskreno sožalje!

Zahvala. Podružnica »Unije rudarjev v Idriji« kakor tudi žalujoči sorodniki sodruga Leopolda Aliča se tem potom iskreno zahvaljujejo vsem onim, ki so se udeležili pogreba pokojnikovega. Posebno se zahvaljujemo slavnemu »Del. godbenemu društvu« ter vsem delavskim korporacijam, občinskemu zastopu ter sodrugom pogrebem za njih sočutno udeležbo in trud ter izkazano zadnjo čast pokojniku.

Spodnja Idrija. Pri našem županstvu se baje nahajajo netočnosti v izpolnjevanju uradnih dolžnosti, zaradi katerih se je logaška nadzorna oblast baje že večkrat

pritoževala. Mi smo pristaši in zagovorniki reda in smatramo, da je deželni odbor izredno popustljiv, ker še ni predlagal razpustitve tega županstva. Izvrševanje administrativnih dolžnosti je v sedanjem resnem času pač med najvažnejimi nalogami občin.

20.000 do 25.000 avstrijskih vojnih ujetnikov so osvobodile zavezniške čete v Srbiji. Tako poročajo iz časnikaškega vojnega stana. Mnogo vojnih ujetnikov je podleglo epidemijam, usoda mnogih je še neznana. Srbi so pri svojem umikanju z vojnimi ujetniki silno grdo ravnali.

Svetovni pregled.

Amerikanska nota Avstriji. Ameriški veleposlanik Penfield je izročil na Dunaju noto svoje vlade zaradi parnika »Ancona«, ki ga je 7. novembra potopil naš podmorski čoln ob sardinski obali. Pri tem so med drugimi utonili oziroma bili težko poškodovani tudi ameriški državljani. Nota pravi: Avstrija je vendar vedela za vsebino diplomatskih pogajanj, ki so se vršila med Ameriko in Nemčijo radi postopanja podmorskih čolnov. Navzlic temu je poveljnik avstro-ogrškega podmorskega čolna zaukazal, »Ancono« torpedirati, preden so posadka in potniki mogli na varno. Poveljnik se je torej pregrešil proti mednarodnemu in splošnemu človeškemu pravu. Njegovo ravnanje je tako, kakor bi bil nalašč umoril ljudi, ki se ne morejo braniti. Ameriška vlada mora smatrati, da je poveljnik podmorskega čolna ravnal proti danim ukazom, ali pa c. in kr. vlada ni dala podrejenim organom navodil, ki odgovarjajo mednarodnemu pravu in človečnosti. Tega pa ameriška vlada vendar-le ne more verjeti in zato smatra, da se je poveljnik podmorskega čolna pregrešil proti danim splošnim in posebnim ukazom ter zagrešil ta veliki izgrede. Zedinjene države pozivljajo c. in kr. vlado, da obsodi potopitev »Ancone« kot krivično in neopravičljivo dejanje, da kaznuje častnika, ki je to dejanje zagrešil in plača primerno odškodnino. — Zedinjene države zahtevajo čim najhitrejši odgovor, ker smatrajo, da avstrijska vlada ne bo odobraval ali zagovarjala dejanja, ki ga ves svet obsoja kot nečloveško in barbarsko.

Spor med Avstro-Ogrsko in Zedinjenimi državami zaradi potopa »Ancone« se poravnava izlepa.

Italijanska zbornica je odgodena do 1. marca 1916.

Uspeli socialisti. Da se je Salandra vdal v vprašanje interniranih, vojni sovražnih Italijanov, je brez dvoma uspeh socialistov, ki so dokazali, da se je izvršilo na stotine internacij na podlagi anonimnih ovadb, pri katerih je igralo veliko vlogo osebno sovraštvo, strankarstvo, celo ljubosumnost zakonskih mož in ljubimcev.

O Solunu. Gustav Hervé, nekdanji antimilitarist, ki ni popolnoma dosleden, izvaja v »Guerre Sociale« z dne 8. septembra, da sta angleška vlada in generalni štab si ubila »neumno idejo«, da pustita Srbijo na cedilu ter se umakneta iz Soluna. Vse težkoče na Balkanu je povzročila ta angleška neodločnost. Grški kralj, ki je sicer izdajalec, ima čisto prav, če se upira, ker ne mara bulgarskega sovraštva. Grški kralj čita, da na Francoskem nekdanji minister, predsednik državne komisije, velik žurnalist in velik »ovirač«, vsak dan zahteva, da naj se ekspedicijska vojska z Balkana odpokliče, in vidi, da Anglija ne pošlje nobenih čet. »Bojim se,« piše Hervé, da angleška vlada ne uvideva, da bi mi radi čimprej končali to grozovito vojno. Mi bomo vzdržali do konca, to je

do popolne zmage kljub gnusu, ki ga imamo pred tem pobijanjem, ne tajimo pa, da se nam mudi, da ga čimprej končamo. Ne moremo dopuščati, da bi se z opustitvijo Balkana dopuščala Nemčiji pot za dobavo sredstev še za eno leto vojne. Naši angleški prijatelji bi morali bolj pomisliti, da je v Franciji že osemnajst mesecev — kar je nadčloveški čin — pet do šest milijonov mož pod orožjem. Hervé si hoče s tem olajšati srce, a se še ne zadovolji s temi argumenti. Jako rezko pokazuje na razliko francoskega in angleškega značaja. »Naši angleški prijatelji se nahajajo še v nadaljni zmoti, če ne računajo dovolj z našim občutkom, ki je tako različen od njihovega. Mi, ki je pri nas čut časti bolj razvit nego zmisel za interes, ne moremo niti trenutek odobravati ideje, da naj zapustimo Srbe, dokler je le mogoča pomoč.« Končno svetuje Hervé angleškemu prijatelju, da naj raje zaupajo vojaško vodstvo na kontinentu francoskemu generalnemu štabu. Vsak narod ima svojo specialiteto, v pomorski vojni je Anglija veščakinja, toda v vojni na suhem, »ki je zanjo slabo pripravljena«, je najbolje, če se podredi francoskemu vrhovnemu poveljstvu. Nato sledi presenetljiv okret, kajti Hervé meni, »Italija, Rusija in Francija« bodo v slučaju potrebe brez Anglije priskočile na pomoč Srbiji. Italijani so pokazali doslej še manj vneme kakor Anglija.

Grška in Bulgarija. Iz Aten poročajo: Šef grškega generalnega štaba Dusmanis je konferiral v ponedeljek z bulgarskim poslanikom, kar je vzbudilo tem večjo pozornost, ker je bil bulgarski poslanik popreje dvakrat pri kralju v avdijenci. Zatrjuje se, da obstoja med Grško in Bulgarijo formalen dogovor, v katerem se je Grška zavezala, da se ne bo protivila, ako smatrajo Bulgari za potrebno, da zasledujejo četverozvezne čete po grškem ozemlju.

Deset milijard je dovolil nemški državni zbor za vojno. 65 socialnih demokratov je glasovalo za kredit, 41 pa proti kreditu.

V nemškem državnem zboru je imel državni kancler govor, v katerem je poročal o položaju. Kancler je govoril s ponosom, ki zbuja pri ententi nevoljo. — Sodrug Scheideman je interpeliral kanclerja, da naj se izjavi, da je Nemčija pripravljena za mirovna pogajanja. — 33 socialnodemokratiških državnih poslancev je v zmyslu regulativa državnozbornske frakcije podalo posebno izjavo v imenu manjšine. Med poslanci, ki so podpirali izjavo so: Bernstein, Haase, Ledebour, Stadhagen in drugi.

Med Nemčijo in Zedinjenimi državami ameriški je nastal nov spor zaradi poplitve ameriške ladje »Ancona«. Spor se tiče tudi Avstro-Ogrske.

Železni denar. Na Nemškem so nakovali 22 milijonov komadov drobiža po 5 pfenigov.

Kdor ne more spati, naj rabi Fellerjeve bolečine hladeči in živce krepčeči fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elzafluid«. Ob nervoznem pomanjkanju spanja in pri vsakovrstnih bolečinah vpliva blagodejno, daje olajšavo, umiri živce in da spanje. Mnogo nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. 12 steklenic velja franko 6 kron, edino pravih pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). To dobrodejno domače zdravilo bi ne smelo nikjer manjkati. Tudi Fellerjeve mehko odvajajoče raubarbarne kroglice z znamko »Elza-kroglice« so ob zapeki dobre. 6 škatlic velja franko 4 K 40 h. (vs)

Znižanje rudarskih mezd na Angleškem. Premogovniški poravnalni odbor za Južni Vales je sklenil, da se znižajo

rudarske mezde za 5 pencev od 1. decembra dalje, ker so cene za premog padle za 9 penc pri toni in se je nakopalo premoga 1 milijon ton manj. Mezda iznaša vbodoče 26 odstotkov več kakor temeljna postavka za leto 1915. V Južnem Valesu kakih dvanajst rudnikov sploh ne dela in je zaraditega okolo 10.000 rudarjev brez dela. Predstojništvo rudarske južnovaleške zveze je sklenilo opozoriti trgovsko ministrstvo in predsednika premogovniškega poravnalnega urada na vznemirljivo dejstvo, da se tako pogosto ponavlja ustavljanje obratov. Delavci in podjetniki pravijo, da je temu kriva vladna politika, ki ovira izvoz. Neki premogovniški podjetnik je celo rekel, da bi bilo bolj pametno, če se ustavi nekaj rudnikov za daljšo dobo in dovoli rudarjem prostovoljni vstop v vojsko, kakor pa delati ob teh razmerah, ko vlada po svojih metodah zabranjuje izvoz premoga. Mnogo povpraševanj je po premogu, in v kraje, v katerih je imela doslej Anglija takorekoč monopol, uvažajo sedaj ameriški premog. Očividno je tudi, da Anglija ne more zopet pridobiti svojih prejšnjih trgov, dokler ne spremeni temeljito svojih ukrepov. — Škotski rudarji zahtevajo v imenu 90.000 delavcev 9 penc mezdne doklade. Sedanja mezda iznaša 8 šilingov 9 penc na dan.

82.500 Angležev ujetih. Nevtralni listi poročajo iz Londona, da se je sporočilo nost francoskega in angleškega značaja, vojakov v Nemčiji ujetih. Temu nasproti konstatira nemško armadno vodstvo, da je bilo že 31. decembra 1914 ujetih 82.500 Angležev. Koliko jih je bilo ujetih 1. 1915., se bo koncem tega meseca razglasilo.

Važna izjava. V angleški spodnji zbornici je zahteval Snowden (delavska stranka), da obljubi državni minister Asquith, če bi kaka nevtralna država ali vojujoče stranke predlagale mirovna pogajanja, ki bi temeljila na izpraznitvi zasedenih ozemelj, da takih predlogov ne bo zavrnil. Asquith je odgovoril, da so Anglija, Francija, Italija, Japonska in Rusija sklenile, da zase ne sklene nobena posebnega miru. Če se predlagajo resni mirovni pogoji od strani sovražnih vlad ali direktno ali po nevtralni deželi, se pogovore najprej o njih zaveznice. Do tega trenutka ne more ničesar drugega obljubiti. Če bi se predlagali mirovni pogoji, vlada želi, da se čimpreje posvetuje s parlamentom.

Mirovno vprašanje. Vsi londonski listi pišejo k interpelaciji socialistov v nemškem državnem zboru, da Anglija pod nobenim pogojem ni pripravljena k predčasnim mirovnim pogajanjem. »Daily Mail« pišejo: Nesmisel je trditi, da je Anglija absolutno proti miru. To ve tudi nemški državni kancler. Zavezniki zahtevajo samo pravičnost napram Belgiji, Srbiji, Francoski in Evropi ter napram humaniteti, ki jo onečašča zločin nemškega militarizma. Prava skrivnost, prava ovira za mir je cilj Nemčije. Kateri so ti cilji, ni mogoče reči, gotovo pa razširjenje Nemčije na račun sosedov. »Economist« piše: Če bi mogel skleniti zunanji urad brez parlamenta po pametnem razsodku splošno častno izravnavo, predno bi segel najtežji bankerot po Evropi, bi moral biti narod hvaležen. To je vsebina zadnjega pametnega govora Bonar Lawa. List pravi nadalje: Ne moremo pozabiti, da zvišuje vsak mesec narodni dolg tako zelo, kakor 3 leta burske vojne. Potek vojaških dogodkov je popolnoma negotov. Edino to je gotovo, da bo tem težje urediti finančni položaj, čim delj bo trajala vojna. Zdi se, da so Nemci smatrali govor državnega kanclerja za mirovni govor. Nikakor pa ta govor ni obsegal nobene besede o opustitvi belgijskega in francoskega ozemlja. Veliko vprašanje je, ali se da do-

seči časten mir. Če je mogoče, bo finančialna onemoglost vseh držav, ki se sedaj bojujejo, boljše jamstvo proti obnovitvi sovražnosti, kakor vsi dogovori in vse mirovne pogodbe.

Eksplodizija v belgijski municijski tovarni v Havru. V pirotehničnih delavnicah belgijske vlade v Havru se je zgodila 11. t. m. velika eksplozija. Delavnice stoje 3 km zunaj mesta v občini Gravelle St. Honorie. Eksplozija se je pripetila ob tričetrt na deset v smodnišnici, kjer polnijo granate. Delavci večinoma Belgijci, so takrat delali. Tudi napolnjene kroglice so eksplodirale. Proti poldnevu drugega dne še vedno ni bilo mogoče približati se kraju katastrofe. Poročilo pravi, da je bilo do tisoč oseb ranjenih, mrtvih pa da je razmeroma malo. V bližnjih hišah je zračni pritisk vdrl okna in vrata. Delavska stanovanja so razdejana. Zidovje, debelo 24 cm, je zletelo v zrak. O polnoči so našli na kraju nesreče 110 mrtvih, med njimi 107 Belgijcev.

Iz Rusije ne dohajajo več privatna poročila dopisnikov. Najbrže se vrše tam važni dogodki, ki jih hočejo prikriti inozemstvu.

Ruska дума zopet odgojena. S carskim ukazom je sklicanje dume in državne sveta, ki bi morala 9. decembra začeti svoje delo, vsled izrednih okoliščin zopet odgojeno, dokler odseki obeh korporacij ne končajo pripravljanih del za provizorno razpravo o proračunu.

Pred padcem Bratianovega kabineta? »As Est« poroča iz Bukarešte: Voditelj konservativne stranke Marghiloman je v neki politični družbi izjavil, da bo Bratianov kabinet najdalje v 6 tednih padel. Sledil mu bo centralnima državama prijazni kabinet Marghiloman - Carp - Majorescu.

Upor na ruski vojni ladji. Na oklopni križarki »Gangut« v Helsingforsu so se uprli mornarji, ki so jih druge bojne ladje obstreljevale in premagale. Od moštva so takoj ustrelili 30 mož, 400 so jih pa aretirali in odvedli v Petrograd.

Pravilni naslovi za naše ujetnike v Rusiji. Poljski listi objavljajo dopis nekega avstrijskega ujetnika iz Rusije, ki pravi, da so netočni naslovi predvsem krivi, da toliko dopisov ne pride v roke adresatov. Glavna stvar je, da se natančno napiše kraj, kjer se ujetnik nahaja, in sicer po vrsti vas (derevnja ali sjelo), občina (volost), okraj (ujezd) in gubernija. Pri imenu adresata naj se ne napiše njegov čin in četa, v kateri se je nahajal kot vojak, temveč ujetniška četa (rota), kateri je sedaj pridelfen. Le častnike se naj označi tudi s činom, torej poročnik, stotnik itd. Kdor ne zna dobro rusko pisati, naj piše rajše z razločno latinico. Pravilno napisan naslov izgleda torej tako-le: Zgoraj: Correspondance des prisonniers de guerre. V sredi: Ivan Potočnik, prisonnier autrichien 5. rota. Spodaj na desni: Derevnja: Jozefovka. Volost (štacija): Dombrovska. Ujezd: Kirgau. Gubernija: Tobolsk. Rusija. Pri mestih izostane seveda derevnja in volost. Pri častniku se napiše pred ime tudi čin, torej: Lieutenant J. P.

Hervé za časten mir. Opozicionalni socialistički list »Populaire de Centre« nadaljuje agitacijo za sporazum med francosko in nemško socialno demokracijo. Hervéjeva izvajanja naravnost smeši ter pravi, da je po mnenju Hervéjevem osvoboditev okupiranih dežel predpogoj za mir, a ne samo to, Hervé zahteva še osvoboditev Poljske, Srbije, šlesviških Dancev, sedmograških Rumuncev, bosenskih Srbov, Hrvaške in Hercegovine, tridentinskih in tržaških Italijanov, Grkov in Armencev v Mali Aziji, sirske Arabcev itd. Torej prav dolgo vojno. List odločno

nastopa proti tej taktiki in obsoja ostro nesocialistiški duh, ki se je deloma ugnezdil v francoski stranki.

Žrtve naših in nemških podmorskih čolnov v Sredozemskem morju. Z merodajne strani se poroča, da so bile od početka angleško-francoske ekspedicije v Solun od podmorskih čolnov centralnih držav v Sredozemskem morju potopljene: 2 francoska transportna parnika s skupaj 11.051 tonami, 6 francoskih transportnih parnikov za vojni material z 22.135 tonami, 6 angleških pomožnih križark in transportnih ladij za čete s 37.612 tonami, 19 angleških transportnih ladij za vojni material s skupaj 71.567 tonami in isto blago, ki je je oddajala prej Nemčija. Velike skrbi dela Angležem položaj na severu, kjer sta, kakor se da sklepati iz raznih znakov, Pendžap in Kabul vstala proti angleškemu gospodstvu. Zdi se, da stoji stvari tudi v Afganistanu za Angleže slabo. Angleška vlada ne pusti skozi prav nobenih poročil, vendar se da sklepati iz dejstva, da pošiljajo neprestano mnogo čet proti severu, da se godi tam nekaj, kar za Angleže ni dobro. Baj se 1 japonski transportni parnik za vojni material s 5118 tonami. Prostornina teh 34 sovražnih ladij znaša 200.000 prostorninskih ali 150.000 utežnih ton. Za transport na kopnem bi bilo treba kakih 200 vlakov po 50 tovornih vozov. Delno prikrievanje teh izgub s strani sovražnega časopisja da sklepati, da so bile izgube iz vojaških ozir prav občutne. Počasno in negotovo izvedbo solunske ekspedicije je gotovo deloma pripisovati uspešnemu delovanju avstro-ogrskih in nemških podmorskih čolnov. Ne glede na neposredne izgube tam niso nikdar gotovo vedeli, s katerim delom odposlanega materiala smejo v Solunu računati. To je gotovo povzročilo veliko negotovost in zmešnjavo ter jo povzroča še nadalje, ker podmorski čolni prav priznanja vredno nadaljujejo svoje delo. Razen tega so podmorski čolni v mesecih oktobru in novembru po mednarodnem pravu potopili še več parnikov, ki niso imeli na krovu niti čet niti vojnega materiala za solunsko ekspedicijo, in sicer 2 ruska, 5 francoskih, 14 angleških, 2 grška (s konterbando) in 1 norveški parnik (s konterbando) s skupaj 79.650 tonami. Nadalje so potopili naši podmorski čolni ta čas še 10 italijanskih parnikov s 25.325 tonami. V tem času so torej avstro-ogrski in nemški podmorski čolni po mednarodnem pravu v Sredozemskem morju potopili sovražnih in nevtralnih ladij kakih 300.000 ton prostornine.

Umetni kavčug. V Frankobrodu v tovarni Louis Peters se je posrečilo sintetičnim kemičnim potom izdelati kavčug. Prve plašče za avtomobile so že izdelali ter so se izkazali trpežne.

Na Kitajskem imajo zopet cesarja. Dosedanji predsednik Kitajske Juančikaj je sprejel cesarsko čast. Obenem je poročil svojega sina s princezino iz rodu pregnane cesarske rodovine Mandžu.

Egipt v nevarnosti. Iz Genfa se poroča: »Temps« izjavlja, da je gotovo, da imata Turčija in Nemčija namen napasti Egipt z večjo vojsko. Anglija si naj to nevarnost sama sebi pripiše, zakaj branila se je, poslušati resnico, da bi bilo lažje preprečiti ta korak v Srbiji, namesto da ga je pričakovati neposredno ob Sueškem prekopu. Na Balkanu bi bile Angliji pomagale nje zaveznice, ob Sueškem prekopu pa ne sme upati na njih sodelovanje. — Po poročilih »Rječic« iz Rima so v Egiptu zopet razkrili obsežno zaroto, ki kompromitira mnogo oseb.

Revolucionarno gibanje v Indiji. Neki potnik, ki je došel iz Indije, slika globoki

vtisk, ki so ga napravili angleški porazi. Zaman skušajo Angleži prikriti svojo nesrečo. Zlasti pri Hindih je ugled Angležev trpel. Vsak čas se dogajajo v Kalkuti atentati na policijske uradnike, vendar pa v južni Indiji še ni ničesar opaziti o kakem večjem vstaškem gibanju proti Angležem, dasiravno store izobraženi Indijci vse, da bi dobili ljudske mase na svojo stran. Iz Amerike, kjer obstoja tajna indijska organizacija, sta dospeli dve ladji z orožjem in municijo. Eno tako ladjo so Angleži v Bengalskem zalivu potopili, druga ladja je svoj tovor izkrcala. Zaradi prepovedi izvoza je mnogo pokrajim ruiniраниh. Namesto nemške trgovine se razvija sedaj japonska trgovina, ki prinaša sedaj na trg je izrazil podkralj, da bo Angliji lahko obračunati z Afganistanom, samo če se ji posreči emira v Afganistanu do konca evropske vojne zadržati.

Nov narod pritlikavcev so našli v francoski koloniji Kongo. Največji ljudje tega naroda so poldrugi meter visoki. Žive v okraju Mongimbo v okroglih ilovnatih kočah sredi divjega pragozda. Vodi jih starešina, ki vlada absolutno. Ti pritlikavci imajo posebno navado: moški jedo samo meso, ženske pa samo rastline in korenine. Tudi v svojih legendah delajo skrben razloček med moškimi in med ženskami. Uče, da je človek nastal iz krastače, ženska pa iz ježa. So pač tudi te male zamorke ugledljivega značaja!

Tiskovne razmere na Nemškem. Urednik krščansko-socialnega lista »Allgemeiner Tiroler Anzeiger« je potoval sedaj po Nemškem in poroča: Na Nemškem ni bilo treba zabraniti prebivalstvu čitanja inozemskih listov. V večjih mestih so med vojno ravnatako kakor v miru napredaj inozemski listi: »Matin«, »Echo de Paris«, »Temps«, »Stampa«, »Corriere della sera«, »Tribuna«, »Times«, »Daily Mail«, »Daily Telegraph« itd., da, ti časopisi se celo kolportirajo in noben človek ni razburjen. Nemško časopisje čuti cenzuro le malo.

Čudna osveta. V redakciji newyorškega anglofilskega lista »World« je nedavno zavlada strohovita panika. Z jutranjo pošto je prispel skrbno zavezan omot naslovljen na častite politične urednike »Worlda«. Že so hoteli omot odpreti, ko zasliši eden izmed adresatov razločno tikatakanje iz paketa. »Peklenski stroj!« V divjem strahu je bežalo vse in redakcija je bila prazna, kakor da bi se bila hudičeva mašina že razletela. Seveda so takoj obvestili policijo, ki je odposlala v redakcijo dva veččaka, da preiščeta nad vse sumljivo pošiljatev. S skrajno opreznostjo in ob napetem pričakovanju policijske komisije in zopet zbrane redakcije sta veččaka zavoj razvezala in peklenski stroj razkrila. Obstojal je iz starega budilnika, ki je bil zvezan z dvema starima nerabnima baterijama, katerih žica je bila zopet napeljana v dobro zaprto škatljico. Veščaka sta po daljšem preudarku tudi to škatljico odprla. Tokrat sicer ni nobeden zaklical »peklenski stroj«, toda navzlic temu učinek ni bil nič manjši. Navzoče uradniki in uredniki so v divjem begu zapustili pisarne. Kričal ni nobeden in sicer radi tega ne, ker so se vsi držali za nosove. V škatljici se je nahajal namreč prašek, katerem pravijo v Ameriki radi njegovih pestilenčnih lastnosti »hudičev smrad«. Tega hudičevega smradu se Worldova redakcija ni mogla ves dan otrestiti in list je izšel tisto jutro v zmanjšani obliki. Na dnu škatljice so našli pozneje listič, na katerem je bilo zapisano, da prašek ni navadni »hudičev smrad«, temveč še vse kaj hujšega, namreč epstrakt iz Worldovih člankov.

Vestnik organizacije.

Do 30. novembra niso še obračunali v južnih revirjih Unije rudarjev avstrijskih: Ljubno: Ljubno, Trieben, Bleiberg, Rajbl, Kreuth, Dienten, Wolfsegg, Parschlug, Breitenau in Grillenberg. — Trbovlje: Zagorje in Črna. — Prosimo, da obračunajo takoj.

Pozor blagajnikom Unije rudarjev avstrijskih! V teku tega meseca dobe od unijske centrale vse skupine in vplačevalnice na leto 1916 se glaseče potrdilne znamke I., II. in III. razreda. Pošiljatvi bo priloženo potrdilo, ki ga naj blagajniki svojeručno podpišejo in vpošljejo z obračunom za december unijski centrali. — Obračun za mesec december se mora zaključiti z 31. decembrom ne glede na vplačane prispevke in vposlati s potrdilnimi znamkami I., II. in III. razreda do 15. januarja prihodnjega leta unijski centrali. — Po sklepu obračuna za december torej od 1. januarja 1916 se smejo rabiti za kvitiranje tudi doplačanih prispevkov le znamke z letnico 1916. Vpisninske in proste znamke ni treba vpošiljati, ker se njih račun prenese na prihodnje leto. Napovedati pa se mora stanje teh znamk. — Preden blagajniki obračunajo z unijsko centralo, morajo pobrati vse stare potrdilne znamke I., II. in III. razreda pri pomožnih blagajnikih in jim takoj vročiti nove znamke, da se ne prekine pobiranje prispevkov. — Končno je napovedati v plačilni listi zadnji plačani teden. — Posebna okrožnica se ne bo razpošiljala. Sodruga blagajnike torej prosimo, da se ravnajo po teh navodilih. Unijsko vodstvo.

H kašlju

in hripavosti inklinirajo le osebe, ki se ne razumejo na negovanje ust. Treba je usta in žrelo vsak dan s stanjšanim Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elza-fluid« grgljati. To osvežujoče, desinfekujoče in raztopivše izmivanje ne odpravi samo slabi vpliv prahu, dima in vdihanih bolezenskih kali, marveč okrepča tudi zliznice grla ter jih omogoči, vpirati se uspešneje vplivom mrzlega zraka. Kdor rabi Fellerjev rastlinski fluid na ta način, se najbolje varuje pred kašljem in hripavostjo. Tudi raztopi to izmivanje slin, pospešuje izmeček in odpravi bolečine. 12 steklenic tega priznanega domačega sredstva pošilja povsod franko za le 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Kdor trpi na zamašenju, naj vzame Fellerjevo milo odvajajoče Rhabarbara-krogeljice z znamko »Elza-krogeljice«, ki se jih lahko obenem naroči. 6 škatljic stane franko samo 4 K 40 vin. One pospešujejo tek in prebavo in imajo prednost pred vsemi drastično vplivajočimi (ter s tem črevesje oslabujočimi) odvajalnimi sredstvi. Veselili bi se, ako bi naši čitateљи to opombo vpoštevali. Vedno zopet se čuje hvaliti Fellerjeve Elza-preparate. (f)

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naročite takoj

Žepni koledar 1916

pri s. Ign. Sitterju v Trbovljah ali pa pri svojih zaupnikih.

Rudarski koledar

za leto 1916

je popolnoma razprodan.

Dolžnost vsakega delavca je, da je član svoje strokovne organizacije!

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciškanska ulica šte. 6.
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotiplja. Litografija.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopu Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg št. 10

špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporoča svojo velike zalogo, kakor!

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletena srajce in spodnje hlače iz volne, veldblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele. Perilo za dečke, deklice in dojenčke. Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo

Vozna kolesa.

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

Ceniki se dobe zastoni in franko.

Žepni koledar

za delavce sploh in prometne nameščence

za leto 1916

dobe sodrugi sedaj lahko pri zapupnikih in vsi, ki so naročili koledarje pri upravi lista „Delavca“ po pošti. Kdor naroči več kot 10 koledarjev dobi popust.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Nobida Ivan splošno zdravljenje	11—12	2—3	Dalmat. ul. št. 3, pritlič.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Francišk. ul. št. 4, pritličje
Dr. B. Ipavic	10.—12. dop.		Mestni trg.
Dr. Kraigher Alojzi	1.—3 pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščenina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Vojaški čevlji

za častnike in moštvo

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,

Breg šte. 20.